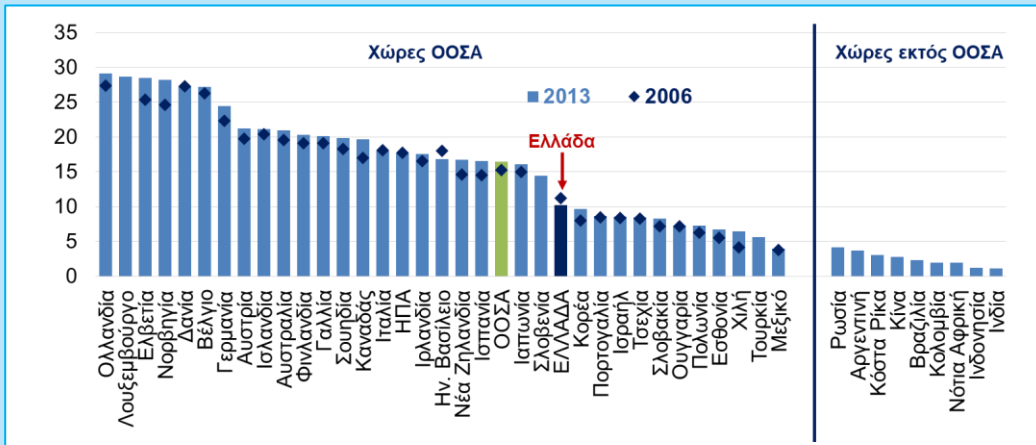

Αγορά εργασίας: σοβαρά προβλήματα αναζητούν τις σωστές λύσεις.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- Η επικρατούσα κατάσταση στην ελληνική αγορά εργασίας, με βάση δείκτες απασχόλησης και ποιότητας συνθηκών εργασίας, καθώς και δείκτες παροχής ευκαιριών σε όλους, είναι μάλλον απογοητευτική. Με βάση στοιχεία του ΟΟΣΑ, στην Ελλάδα σήμερα, σε μια χώρα με το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας στις χώρες του ΟΟΣΑ (21,6% το β' τρίμηνο του 2017),
 - Από τους ανθρώπους σε εργάσιμη ηλικία 15-64 ετών, σε σχέση με τις χώρες του ΟΟΣΑ όπου 2 στους 3 εργάζονται (66,4%), στην Ελλάδα μόνο οι μισοί περίπου εργάζονται (50,8% το 2015, 53% το 2017), ή το 47,7% το 2015 εάν όλοι είχαν πλήρη απασχόληση.
 - Οι εργαζόμενοι αμείβονται με 10,2 δολάρια ΗΠΑ την ώρα, όταν ο μέσος όρος ΟΟΣΑ είναι 16,5 δολάρια/ώρα, ενώ σε χώρες όπως η Τουρκία (5,6 δολάρια/ώρα), η Ρωσία (4,1 δολάρια/ώρα), η Πορτογαλία (8,6 δολάρια/ώρα), καθώς και πρώην κομμουνιστικές χώρες, οι αμοιβές των εργαζομένων είναι χαμηλότερες.
 - Όταν οι εργαζόμενοι μένουν άνεργοι, χάνουν το 32% του εισοδήματός τους, όταν ο μέσος όρος ΟΟΣΑ είναι 6,5%.
 - 64,4% των εργαζομένων είναι καταπονημένοι (δουλεύουν πολύ με λίγα μέσα) και το 11,2% δουλεύει πάνω από 60 ώρες εβδομαδιαίως, με μόνη την Τουρκία να είναι σε χειρότερη κατάσταση (76,2% καταπονημένοι με το 23,3% πάνω από 60 ώρες εβδομαδιαίως).
 - 16,1% των εργαζομένων αμείβονται με κάτω του 50% του διαμέσου διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, με μέσο όρο ΟΟΣΑ 10,6%, όταν το εισοδηματικό όριο όσων αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ορίζεται στο 60% του διάμεσου εισοδήματος.
 - Οι γυναίκες αμείβονται για την ίδια δουλειά λιγότερο από τους άνδρες, με τη διαφορά στις αμοιβές να ανέρχεται σε 51,7% της αμοιβής των ανδρών, με μόνο την Κορέα, την Ιαπωνία και το Μεξικό να έχουν μεγαλύτερες διαφορές, όταν στη Σκανδιναβία η διαφορά στις αμοιβές μεταξύ των δύο φύλων περιορίζεται στο 20-25%.
 - Οι νέοι, οι γέροι, οι μητέρες με μικρά παιδιά, τα άτομα με ειδικές ανάγκες και οι μετανάστες, έχουν μικρότερο ποσοστό απασχόλησης, με τη διαφορά κατά μέσο όρο να ανέρχεται σε 38,1% του ποσοστού απασχόλησης της πιο απασχολήσιμης ομάδας του εργατικού δυναμικού (άνδρες 18-55 ετών). Μόνο στο Μεξικό (41,4%) και την Τουρκία (47,6%), τα ποσοστά είναι υψηλότερα, με μέσο όρο ΟΟΣΑ 25,4%.
- Βεβαίως, η ελληνική αγορά εργασίας υφίσταται τις αλλαγές στους κανόνες που θεσπίστηκαν κάτω από έκτακτες καταστάσεις (κρίση δημόσιου χρέους, ύφεση), με πρωτόγνωρες για την Ελλάδα, αν και σύμφωνες σε μεγάλο βαθμό με διεθνείς πρακτικές, διευθετήσεις στην αγορά εργασίας. Σε καμία, όμως, περίπτωση, η σχετικά κακή εικόνα στην αγορά εργασίας δεν σχετίζεται με το νέο αυτό θεσμικό πλαίσιο. Μάλιστα συγκρίνοντας τα στοιχεία αυτά με αντίστοιχα δεδομένα πριν την κρίση βλέπουμε ότι, εκτός της υψηλής ανεργίας και της εκτιμώμενης απώλειας εισοδήματος που οφείλονται στην μακρά διάρκεια της ύφεσης, όλοι οι υπόλοιποι διαρθρωτικοί δείκτες δεν εμφανίζουν παρά οριακές μεταβολές. Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της αγοράς εργασίας, αν μη τι άλλο, βοήθησε στην εξομάλυνση των αδιεξόδων της ανεργίας που προκάλεσε στην ιδιωτική οικονομία η βίαιη δημοσιονομική προσαρμογή. Επισημαίνεται ότι ήταν επιλογή στα διαδοχικά προγράμματα η προσαρμογή να γίνει κυρίως μέσω της υπερφορολόγησης, που μειώνει τις ιδιωτικές επενδύσεις και την ιδιωτική απασχόληση. Η επιλογή αυτή έγινε σε μια προσπάθεια αποφυγής μείωσης του μεγέθους του κράτους, με πρόγραμμα και σχέδιο ώστε να αυξηθεί η παραγωγικότητα παροχής υπηρεσιών υγείας, εκπαίδευσης και κοινωνικής προστασίας από το δημόσιο, που παραμένει σε χαμηλό επίπεδο παρά τα αλληλέγγυα σχέδια αναδιοργάνωσής του που έχουμε δει να παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια των μηνονίων. Χωρίς τη μερική απασχόληση και τη μείωση του κατώτατου μισθού, καθώς και τη μεγαλύτερη ευελιξία στον καθορισμό των μισθών σε επιχειρησιακό επίπεδο, η ανεργία θα ήταν σήμερα σε ακόμη υψηλότερα επίπεδα από το υψηλό 27% του 2013, ενώ η ύφεση θα συνεχιζόταν με αμειώτους ρυθμούς. Συνεπώς, όσοι ζητούν επαναφορά πρακτικών στις εργασιακές σχέσεις που επικρατούσαν πριν την κρίση, μετά την ολοκλήρωση των Μνημονίων τον Αύγουστο του 2018, πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι αυτή δεν πρόκειται να επιφέρει και βελτίωση της κατάστασης των εργαζομένων στην αγορά εργασίας. Αντιθέτως, μια τέτοια επιστροφή στο παρελθόν, θα σηματοδοτήσει το τέλος της όποιας ανάκαμψης, και της συνακόλουθης αύξησης της απασχόλησης, και την απαρχή νέων περιπετειών για το μέλλον της ελληνικής οικονομίας και εργασίας. Επείγει, συνεπώς να συμφωνηθεί μέσω του κοινωνικού διαλόγου ένα νέο, φιλικό προς την ανάπτυξη, θεσμικό πλαίσιο στα εργασιακά.
- Ανακόπηκε η άνοδος του οικονομικού κλίματος τον Οκτώβριο του 2017 (στις 98,3 μονάδες από 100,6 τον προηγούμενο μήνα), κυρίως λόγω της επιδείνωσης των προσδοκίων στις κατασκευές και τη βιομηχανία, ενώ αντίθετα το κλίμα στο λιανικό εμπόριο βελτιώνεται περαιτέρω, ακολουθώντας τη θετική πορεία του όγκου λιανικών πωλήσεων πλην καυσίμων (+2,2% το διάστημα Ιαν – Αύγ 2017). Η καταναλωτική εμπιστοσύνη παρουσίασε επίσης μικρή κάμψη τον Οκτώβριο του 2017, ενώ, παρά τις αυξημένες φορολογικές υποχρεώσεις των νοικοκυριών, το υπόλοιπο των καταθέσεων τους αυξήθηκε για 4^ο συνεχόμενο μήνα τον Σεπτέμβριο του 2017 (+€190 εκατ.). Την ίδια ώρα, η ανεπαρκής μεταρρυθμιστική δραστηριότητα για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, καταγράφεται ακόμα μία φορά στην έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας «Doing Business 2018», στην οποία η Ελλάδα κατατάσσεται στην 67^η θέση, έξι θέσεις χαμηλότερα από πέρυσι.

Θα μπορούσαμε και καλύτερα!

Ακαθάριστες αποδοχές ανά ώρα σε δολ. ΗΠΑ σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, σε σταθερές τιμές 2014, προσαρμοσμένες με βάση την εισοδηματική ανισοκατανομή
(ΟΟΣΑ, [Employment Outlook 2017](#))

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Με την ευγενική χορηγία:

Μιχάλης Μασουράκης

Chief Economist

E: mmassourakis@sev.org.gr

T: +30 211 500 6104

Μιχάλης Μητσόπουλος

Senior Adviser

E: mmitsopoulos@sev.org.gr

T: +30 211 500 6157

Θανάσης Πρίντσιπας

Associate Advisor

E: printsipas@sev.org.gr

T: +30 211 500 6176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

uni.systems

Η επίδοση της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα

Το επίπεδο απασχόλησης και μισθών διαμορφώνεται από τις επιλογές εργαζομένων και εργοδοτών, μέσα σε ένα συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο που ρυθμίζει τη λειτουργία της αγοράς εργασίας. Τα σχετικά μεγέθη της αγοράς εργασίας (απασχόληση, μισθοί, ανεργία, κλπ.), διαμορφώνονται από την οικονομική δραστηριότητα και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Το θεσμικό πλαίσιο είναι εξόχως σημαντικό για την αποτελεσματικότητα της κατανομής των απασχολούμενων, και της διαπραγμάτευσης του ύψους των αμοιβών, σε κλάδους και επιχειρήσεις. Οι μεταβολές στις αμοιβές δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τις μεταβολές στην παραγωγικότητα της εργασίας και να πλήττουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, καθώς διαφορετικά οδηγούν σε υποχώρηση της απασχόλησης και, τελικά, σε απώλεια ευημερίας, και για τον εργαζόμενο αλλά και για την επιχείρηση. Είναι προφανές, για παράδειγμα, ότι σε μια αρνητική μεταβολή της οικονομικής δραστηριότητας, το πόσο γρήγορα θα μπορούν να μειωθούν οι μισθοί, θα καθορίσει και το ύψος της ανεργίας που θα προκύψει. Το πόσο εύκολα ή δύσκολα οι άνεργοι βρίσκουν δουλειά, θα καθορίσει και τη χρονική διάρκεια διατήρησης της ανεργίας σε υψηλά επίπεδα, και, σε τελική ανάλυση, το ρυθμό ανάκαμψης της οικονομικής δραστηριότητας. Εάν οι κανόνες θέτουν σοβαρά εμπόδια στη προσαρμογή των μισθών ή δημιουργούν αντικίνητρα σε νέες προσλήψεις, για συγκεκριμένο επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας και αναλόγως του οικονομικού κύκλου, αυτό σημαίνει ότι το θεσμικό πλαίσιο, οι εργασιακές ρυθμίσεις, είναι δύσκαμπτο και αναποτελεσματικό, και χρήζει αλλαγών.

Μια αποτελεσματική, οικονομικά και κοινωνικά, αγορά εργασίας δημιουργεί ευκαιρίες απασχόλησης (ποσότητα θέσεων εργασίας), παρέχει στους συμμετέχοντες καλούς μισθούς και καλές συνθήκες εργασίας (ποιότητα θέσεων εργασίας) και παρέχει δίκτυο ασφαλείας για τα εισοδήματα των αδυνάμων και την απασχόληση μη προνομιούχων ομάδων, ενώ εξαλείφει τις διαφορές αμοιβών μεταξύ των δύο φύλων (θέσεις εργασίας χωρίς διακρίσεις). Στην περίπτωση

της Ελλάδας, η μακρόχρονη κρίση και ύφεση έχει επηρεάσει αρνητικά την αγορά εργασίας, όπως έγινε και στις άλλες νοτιοευρωπαϊκές χώρες που εφάρμοσαν προγράμματα προσαρμογής και περιοριστική δημοσιονομική πολιτική. Οι παράγοντες αυτοί, όμως, μπορεί να ευθύνονται για τη συγκυριακή επιδείνωση της επίδοσης, αλλά σε καμία περίπτωση δεν ευθύνονται για τυχόν θεμελιώδη αναποτελεσματικότητα της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα. Στα περισσότερα διαγράμματα, περιλαμβάνονται (όπου ήταν διαθέσιμα) και στοιχεία του παρελθόντος (πριν την κρίση), έτσι ώστε να είναι δυνατόν να συσχετισθούν ή όχι η κρίση με την επίδοση της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα. Πέραν της ανεργίας, όπου υπάρχει κατακόρυφη χειροτέρευση, καθώς και της εκτιμώμενης απώλειας εισοδήματος από την ανεργία, που σχετίζεται με τη διάρκεια της ανεργίας (που επιμηκύνθηκε) και το ποσοστό αναπλήρωσης του εισοδήματος μέσω του επιδόματος ανεργίας, όλοι οι υπόλοιποι δείκτες δεν εμφανίζουν παρά οριακές μεταβολές.

Οι μεταβολές στις αμοιβές δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τις μεταβολές στην παραγωγικότητα της εργασίας και να πλήττουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, καθώς διαφορετικά οδηγούν σε υποχώρηση της απασχόλησης και, τελικά, σε απώλεια ευημερίας, και για τον εργαζόμενο αλλά και για την επιχείρηση.

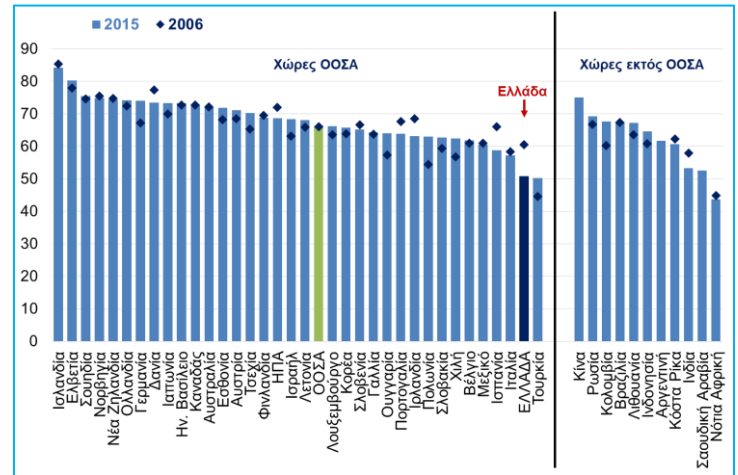
Στο σημερινό σημείωμα περιγράφουμε και συγκρίνουμε μεγέθη της ελληνικής αγοράς εργασίας με τα αντίστοιχα μεγέθη στις χώρες του ΟΟΣΑ. Υπάρχουν τρεις ποσοτικοί δείκτες που αφορούν στη χρήση του παραγωγικού συντελεστή της εργασίας στην οικονομία: το ποσοστό απασχόλησης (το μερίδιο του πληθυσμού 15-64 ετών που δουλεύει), το ισοδύναμο ποσοστό απασχόλησης ως εάν όλοι οι εργαζόμενοι να απασχολούνται με καθεστώς πλήρους

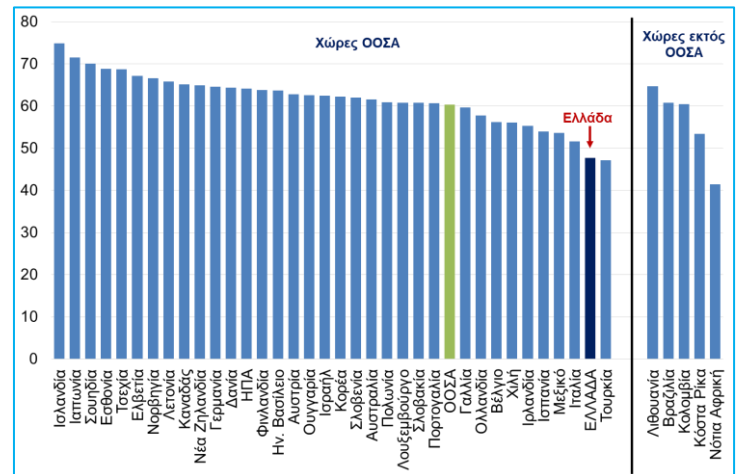
απασχόλησης, και, τέλος, το ποσοστό ανεργίας (το μερίδιο του ενεργού πληθυσμού 15-64 ετών που είναι άνεργο). Όσον αφορά στο ποσοστό απασχόλησης, στην Ελλάδα απασχολείται το 50,8% του πληθυσμού στις παραγωγικές ηλικίες 15-64 ετών, όταν ο μέσος όρος των χωρών του ΟΟΣΑ είναι 66,4%, και όταν υπάρχουν 19 χώρες άνω του μέσου όρου, και επτά χώρες άνω του 74% (Γερμανία, Ολλανδία, Σκανδιναβικές χώρες, Ελβετία, Νέα Ζηλανδία, **Δ01**). Σε ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης το ποσοστό απασχόλησης στην Ελλάδα πέφτει στο 47,7% (μια διαφορά 3,1 π.μ.), όταν η διαφορά στο μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ είναι στις 6 π.μ. και στις χώρες με το υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης είναι κατά κανόνα στις 9 π.μ. (**Δ02**). **Μια πρώτη διαπίστωση είναι ότι η μερική απασχόληση είναι ενσωματωμένη πλέον στη λειτουργία των αναπτυσσόμενων οικονομιών του ΟΟΣΑ, και χώρες που έχουν υψηλή μερική απασχόληση έχουν και υψηλά ποσοστά απασχόλησης.** Σε κάθε περίπτωση, το ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης στην Ελλάδα, που έχει χαμηλό ποσοστό μερικής απασχόλησης, είναι μικρότερο κατά 20 π.μ. από το αντίστοιχο ποσοστό στις χώρες με το υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης, που διαθέτουν το υψηλότερο ποσοστό μερικής απασχόλησης, και η διαφορά αυτή, σε καμία περίπτωση, δεν οφείλεται στο γεγονός ότι η μερική απασχόληση στις χώρες αυτές είναι τρεις φορές υψηλότερη απ' ό,τι στην Ελλάδα. Και το επιχείρημα γίνεται ακόμη ισχυρότερο όταν η Ελλάδα έχει τρεις με τέσσερις φορές υψηλότερη ανεργία από τις χώρες με τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας (**Δ03**).

Σε μια αρνητική μεταβολή της οικονομικής δραστηριότητας, το πόσο γρήγορα μπορούν να μειωθούν οι μισθοί, θα καθορίσει και το ύψος της ανεργίας που θα προκύψει.

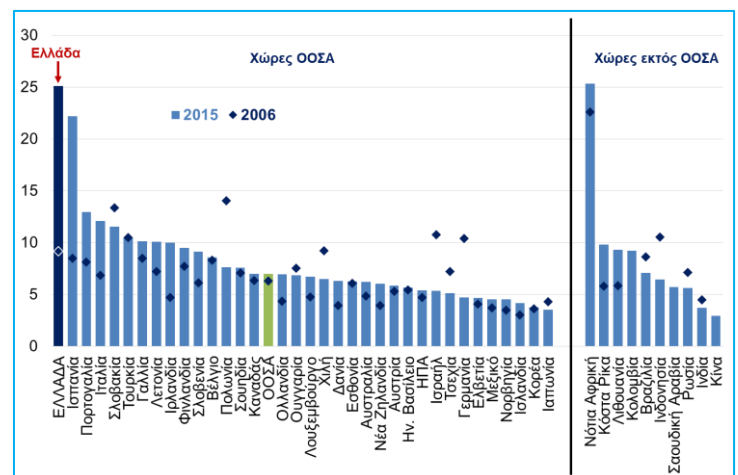
Δ01: Ποσοστό απασχόλησης ατόμων ηλικίας 15-64 ετών (ΟΟΣΑ, *Employment Outlook 2017*)

Δ02: Ποσοστό απασχόλησης ατόμων ηλικίας 15-64 ετών σε ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης, 2015 (ΟΟΣΑ, *Employment Outlook 2017*)

Δ03: Ποσοστό ανεργίας (ΟΟΣΑ, *Employment Outlook 2017*)

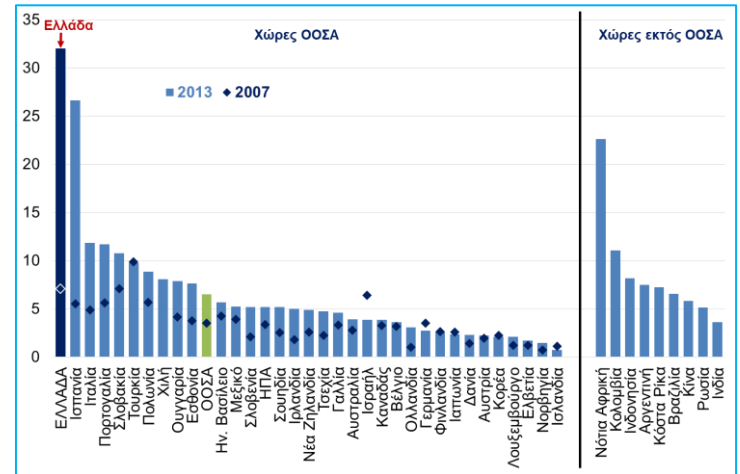
Όσον αφορά στην ποιότητα της αγοράς εργασίας, χρησιμοποιούνται τέσσερις δείκτες: Η ποιότητα των αμοιβών αποτυπώνεται στις ακαθάριστες ωριαίες αποδοχές, σε δολάρια ΗΠΑ, προσαρμοσμένες για την εισοδηματική ανισότητα. Η ανασφάλεια στην αγορά εργασίας αξιολογείται στη βάση της αναμενόμενης απώλειας εισοδήματος σε περίπτωση ανεργίας ως ποσοστό των αμοιβών κατά την περίοδο απασχόλησης. Τέλος, για την ποιότητα του εργασιακού περιβάλλοντος χρησιμοποιούνται δύο δείκτες: Το μερίδιο των εργαζομένων που υποφέρουν από εργασιακή καταπόνηση και το ποσοστό των εργαζομένων που δουλεύουν πάνω από 60 ώρες εβδομαδιαίως στην κύρια εργασία τους.

Μια αποτελεσματική, οικονομικά και κοινωνικά, αγορά εργασίας δημιουργεί ευκαιρίες απασχόλησης (ποσότητα θέσεων εργασίας), παρέχει στους συμμετέχοντες καλούς μισθούς και καλές συνθήκες εργασίας (ποιότητα θέσεων εργασίας) και παρέχει δίκτυο ασφαλείας για τα εισοδήματα των αδυνάμων και την απασχόληση μη προνομιούχων ομάδων, ενώ εξαλείφει τις διαφορές αμοιβών μεταξύ των δύο φύλων (θέσεις εργασίας χωρίς διακρίσεις).

Όσον αφορά στο ύψος των αμοιβών (2015, Διάγραμμα 1^{ης} σελίδας), η Ελλάδα με 10,2 δολάρια την ώρα προσφέρει στον εργαζόμενο υψηλότερες αμοιβές από χώρες όπως η Τουρκία (5,6 δολάρια/ώρα), το Μεξικό (4 δολάρια/ώρα), η Χιλή (6,5 δολάρια/ώρα), η Ρωσία (4,1 δολάρια/ώρα), το Ισραήλ (8,5 δολάρια/ώρα), η Κορέα (9,6 δολάρια/ώρα), και, από τις Ευρωπαϊκές χώρες, η Πορτογαλία (8,6 δολάρια/ώρα), η Πολωνία (7,2 δολάρια/ώρα), η Τσεχία (8,5 δολάρια/ώρα), η Σλοβακία (8,3 δολάρια/ώρα), η Ουγγαρία (7,3 δολάρια/ώρα), κλπ., με την υψηλότερα αμειβόμενη εργασία να είναι στην Ολλανδία (29,2 δολάρια/ώρα). Σημειώνεται ότι το ύψος των αμοιβών

λαμβάνει υπόψη το βαθμό σχετικής ευημερίας που απολαμβάνει ο εργαζόμενος δεδομένου του μέσου μισθού, καθώς και της ανισοκατανομής του εισοδήματος, στη χώρα του.

Δ04: Εκτιμώμενη απώλεια εισοδήματος από την είσοδο ή την παραμονή στην ανεργία ως ποσοστό των αποδοχών κατά την προηγούμενη περίοδο (πριν την είσοδο στην ανεργία) (ΟΟΣΑ, *Employment Outlook 2017*)

Όσον αφορά την ανασφάλεια στην αγορά εργασίας, σε περίπτωση που μείνει άνεργος ο Έλληνας εργαζόμενος χάνει το 32% του εισοδήματός του, έναντι 26,6% στην Ισπανία, 11,7% στην Πορτογαλία, ενώ σε όλες τις υπόλοιπες χώρες του ΟΟΣΑ, ο εργαζόμενος χάνει μονοψήφια ποσοστά του εισοδήματός του (Δ04). Οι διαφορές αυτές ενσωματώνουν, αφενός τον κίνδυνο να χάσει κάποιος τη δουλειά του και τον αναμενόμενο χρόνο που θα παραμείνει άνεργος, και αφετέρου τη γενναιοδωρία του συστήματος καταβολής επιδομάτων ανεργίας. Η ανασφάλεια, λοιπόν, που βιώνει ο Έλληνας εργαζόμενος είναι η μεγαλύτερη σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ.

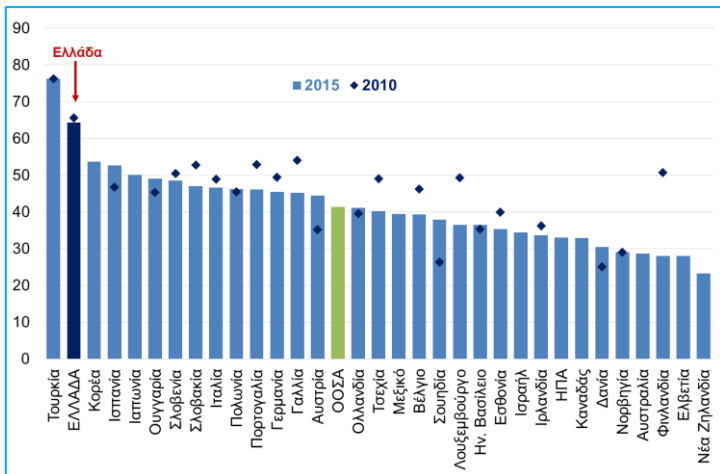
Όσον αφορά στην ποιότητα του εργασιακού περιβάλλοντος, οι δείκτες μετρούν την καταπόνηση του εργαζομένου, λόγω υψηλής εντατικοποίησης της εργασίας, δηλαδή υψηλών απαιτήσεων σε σχέση με τα μέσα ή το χρόνο στη διάθεσή του. Σε χώρες όπου η μέτρηση αυτή δεν είναι δυνατή, χρησιμοποιείται εναλλακτικά το ποσοστό των εργαζομένων που δουλεύουν πάνω από 60 ώρες εβδομαδιαίως. Στην Ελλάδα, το 64,4% των εργαζομένων θεωρείται ότι υποφέρουν από καταπόνηση, με το 11,2% των εργαζομένων να δουλεύουν πάνω από 60 ώρες

εβδομαδιαίως (**Δ05** και **Δ06**). Η χώρα μας είναι η δεύτερη χειρότερη μετά την Τουρκία, όπου το 76,2% των εργαζομένων είναι καταπονημένο, με το 23,3% των εργαζομένων να δουλεύουν πάνω από 60 ώρες εβδομαδιαίως. Στη σειρά καταπόνησης εμφανίζονται χώρες όπως η Ισπανία (52,6% καταπονημένο με 3,9%, όμως, να εργάζονται πάνω από 60 ώρες), η Ιταλία (46,6% και 3,9% αντιστοίχως), η Γερμανία (45,5% και 3,3% αντιστοίχως), η Γαλλία (45,2% και 4,9% αντιστοίχως), κ.ο.κ. Η χώρα με τον μικρότερο συντελεστή καταπόνησης είναι η Νέα Ζηλανδία (23,3% και 5,5% αντιστοίχως). Εκτός Ευρώπης, σημειώνονται οι περιπτώσεις της Κορέας (53,7% και 22,6% αντιστοίχως) και της Ιαπωνίας (50,1% και 9,2%

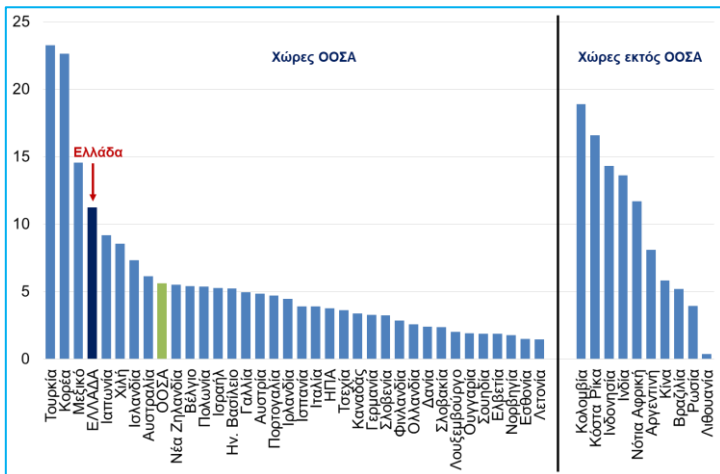
αντιστοίχως), με την Κορέα να είναι πρωταθλήτρια χώρα μεταξύ χωρών όπου οι εργαζόμενοι δουλεύουν πάνω από 60 ώρες εβδομαδιαίως (22,6%) και την Τουρκία (ακολουθούμενη πολύ κοντά από την Ελλάδα) μεταξύ των χωρών με τα υψηλότερα ποσοστά καταπόνησης (76,2% για την Τουρκία και 64,4% για την Ελλάδα).

Δ05: Ποσοστό εργαζομένων σε δουλειές υψηλής εντατικοποίησης (ΟΟΣΑ, *Employment Outlook 2017*)

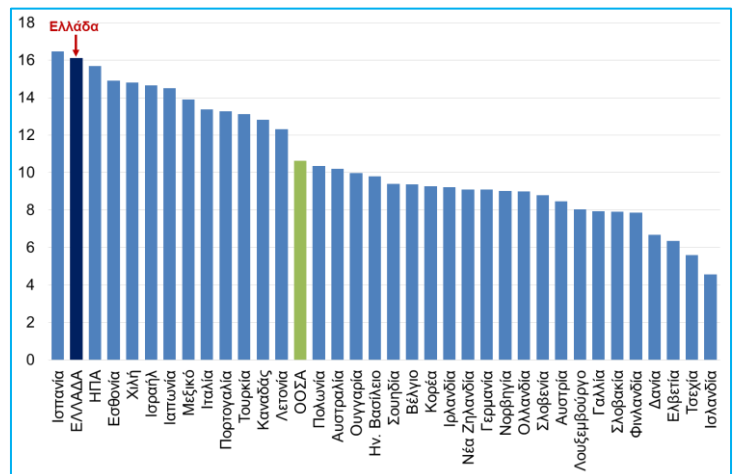

Στην περίπτωση της Ελλάδας, η μακρόχρονη κρίση και ύφεση έχει επηρεάσει αρνητικά την αγορά εργασίας, όπως έγινε και στις άλλες νοτιοευρωπαϊκές χώρες που εφάρμοσαν προγράμματα προσαρμογής και περιοριστική δημοσιονομική πολιτική. Οι παράγοντες αυτοί, όμως, μπορεί να ευθύνονται για τη συγκυριακή επιδείνωση της επίδοσης, αλλά σε καμία περίπτωση δεν ευθύνονται για τυχόν θεμελιώδη αναποτελεσματικότητα, της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα.

Δ06: Ποσοστό εργαζομένων που δουλεύουν συνήθως 60 ή περισσότερες ώρες την εβδομάδα στην κύρια εργασία τους, 2015 (ΟΟΣΑ, *Employment Outlook 2017*)

Δ07: Μερίδιο πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας (18-65 ετών) που ζει με λιγότερο από 50% του ενδιάμεσου διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, 2013 (ΟΟΣΑ, *Employment Outlook 2017*)

Πέρα από τους δείκτες ποσότητας και ποιότητας των θέσεων εργασίας, ο ΟΟΣΑ χρησιμοποιεί τρεις ακόμη δείκτες κοινωνικής συνοχής, κατά πόσον δηλαδή δεν γίνονται διακρίσεις στην αγορά εργασίας, και κατά πόσο προστατεύονται οι πλέον αδύναμοι στο εργατικό δυναμικό.

Όσον αφορά στους εργαζόμενους που αμείβονται, υπολογίζεται το μερίδιο των ατόμων εργάσιμης ηλικίας 18-65 ετών που ζουν με κάτω από το 50% του διάμεσου διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών. Στην Ελλάδα, το ανωτέρω ποσοστό ανέρχεται σε 16,1%, πολύ κοντά στο αντίστοιχο ποσοστό των ΗΠΑ (15,7%), με το ποσοστό στην Ισπανία να διαμορφώνεται στο υψηλότερο επίπεδο (16,5%) μεταξύ όλων των χωρών του ΟΟΣΑ (Δ07).

Σημειώνεται ότι οι χώρες με τα χαμηλότερα ποσοστά (8-10%) είναι οι πιο αναπτυγμένες ευρωπαϊκές χώρες.

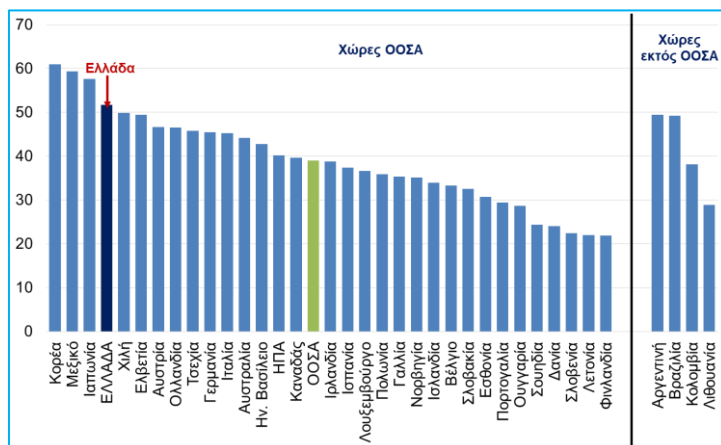
Όσον αφορά τη διαφορά στις αμοιβές μεταξύ ανδρών και γυναικών, ο ΟΟΣΑ υπολογίζει τη διαφορά αυτή ως ποσοστό των μέσων αμοιβών των ανδρών (2013). Οι διαφορές αυτές είναι τεράστιες, ακόμη και στις πιο αναπτυγμένες χώρες του κόσμου. Οι μεγαλύτερες διαφορές εντοπίζονται στην Κορέα (61%), το Μεξικό (59,4%) και την Ιαπωνία (57,7%), με την Ελλάδα στη τέταρτη θέση (51,7%)! Χώρες όπως η Γερμανία (45,4%) και η Γαλλία (35,3%) έχουν σχεδόν 1,5 φορά περίπου μεγαλύτερες διαφορές απ' ότι οι Σκανδιναβικές χώρες (Σουηδία 24,4%, Δανία 24,1%, Φινλανδία 21,9%), που βρίσκονται στην πρωτοπορία των χωρών που αντιμετωπίζουν αποτελεσματικότερα τις διακρίσεις εναντίον των γυναικών στην αγορά εργασίας (Δ08).

Τέλος, όσον αφορά τις διαφορές στην απασχόληση ομάδων του πληθυσμού που αντιμετωπίζουν εμπόδια στη συμμετοχή τους επί ίσοις όροις στην αγορά εργασίας, ο ΟΟΣΑ υπολογίζει τη μέση διαφορά στα ποσοστά απασχόλησης των ομάδων αυτών, ως μερίδιο στο ποσοστό απασχόλησης των ανδρών 25-54 ετών (της πλέον απασχολήσιμης ομάδας στον πληθυσμό). Ο υπολογισμός εφαρμόζεται σε πέντε μη προνομιούχες ομάδες του πληθυσμού (οι νέοι και οι ηλικιωμένοι, και μάλιστα αυτοί που έχουν χαμηλές δεξιότητες, οι μητέρες με μικρά παιδιά, τα άτομα με

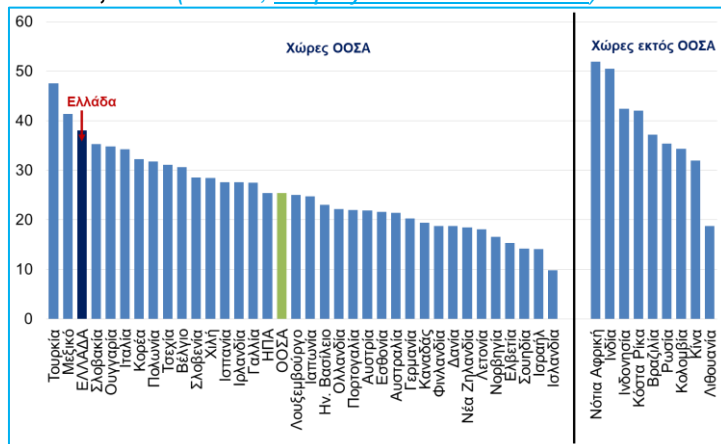
ειδικές ανάγκες και οι μετανάστες). Η χώρα μας (38,1%) έχει και πάλι από τις υψηλότερες διαφορές παγκοσμίως και την υψηλότερη στην Ευρώπη, με τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες να κυμαίνονται μεταξύ 15-25% (Δ09).

Οι προβληματισμοί που δημιουργούνται από συγκρίσεις όπως οι παραπάνω θα έπρεπε να αποτελέσουν αντικείμενο εκτεταμένων συζητήσεων μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων, με σκοπό, μαζί με το νέο παραγωγικό μοντέλο που θα μας βγάλει από την κρίση και θα μας οδηγήσει στο μέλλον, να διαμορφωθούν και κανόνες για την αγορά εργασίας που θα λύσουν και τα σημαντικά προβλήματα του παρελθόντος και του παρόντος.

Δ08: Διαφορά μεταξύ μέσων ετήσιων αποδοχών ανδρών και γυναικών προς τις μέσες αποδοχές των ανδρών, 2014 (ΟΟΣΑ, *Employment Outlook 2017*)

Δ09: Μέση διαφορά απασχόλησης ομάδων σε μειονεκτική θέση (μητέρες μικρών παιδιών, νέοι ηλικίας 15-29 ετών, άτομα ηλικίας 55-64 ετών, μετανάστες, άτομα με ειδικές ανάγκες κλπ) ως % της απασχόλησης αντρών ηλικίας 25-54 ετών, 2015 (ΟΟΣΑ, *Employment Outlook 2017*)

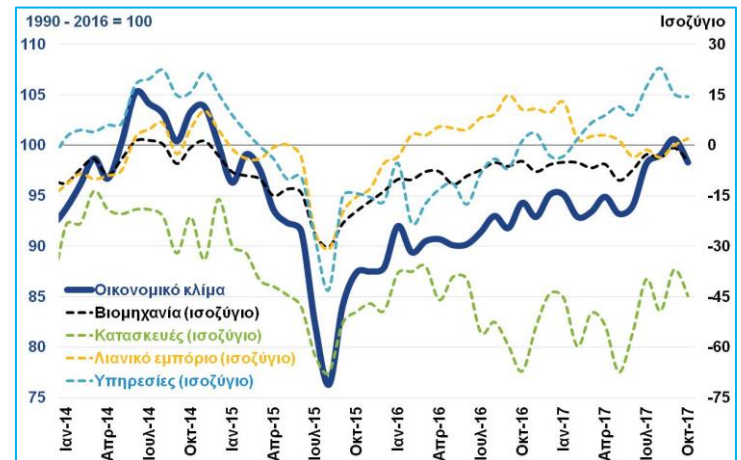
Οικονομικές εξελίξεις

Οικονομικό κλίμα: Ανακόπηκε η άνοδος του οικονομικού κλίματος τον Οκτώβριο του 2017, με τον σχετικό δείκτη να υποχωρεί στις 98,3 μονάδες και να επιστρέφει στο επίπεδο του Ιουλίου του 2017. Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλε κυρίως η επιδείνωση των επιχειρηματικών προσδοκιών κυρίως στις κατασκευές και δευτερευόντως στη βιομηχανία, ενώ αντίθετα στο λιανικό εμπόριο οι προσδοκίες των επιχειρήσεων κινούνται θετικά. Σημειώνεται ότι τον Σεπτέμβριο του 2017, ο δείκτης οικονομικού κλίματος είχε ξεπεράσει το επίπεδο των 100 μονάδων (100,6 μονάδες) για πρώτη φορά από τον Δεκέμβριο του 2014 (**Δ10**). Την ίδια ώρα, η καταναλωτική εμπιστοσύνη παρουσίασε επίσης μικρή κάμψη τον Οκτώβριο του 2017.

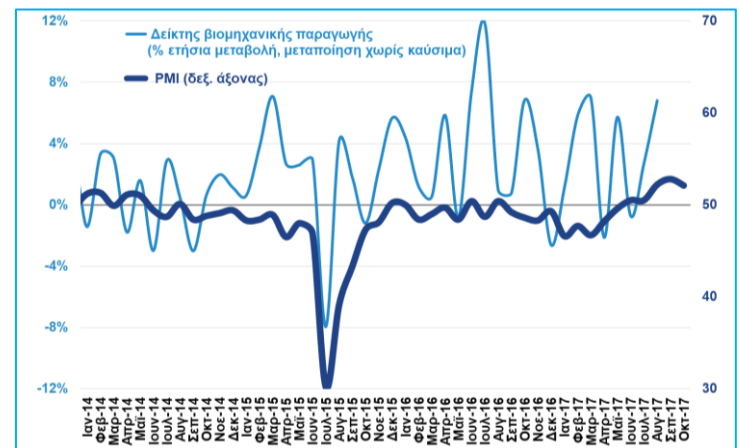
Ειδικότερα, στη βιομηχανία, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το επίπεδο παραγωγής, τις νέες παραγγελίες και τις εξαγωγές εξασθενούν ελαφρά, ενώ οι προσδοκίες τους για την εξέλιξη της παραγωγής το επόμενο διάστημα παρέμειναν σχεδόν αμετάβλητες σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα. Παράλληλα, το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει άνοδο της απασχόλησης το επόμενο 3μηνο υποχώρησε στο 4% (από 7% τον προηγούμενο μήνα), έναντι 11% που προβλέπει μείωση.

Ανάλογη περίπτωση εικόνα παρουσιάζει και ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών (PMI) στη μεταποίηση, ο οποίος αν και παρουσίασε ελαφρά κάμψη, παρέμεινε σε επίπεδο πάνω από τις 50 μονάδες (σημείο μηδενικής μεταβολής) τον Οκτώβριο του 2017, υποδηλώνοντας γενικά σταθερό ρυθμό ανάπτυξης. Ειδικότερα, ο δείκτης PMI διαμορφώθηκε στις 52,1 μονάδες, από 52,8 τον Σεπτέμβριο του 2017, σε αρκετά υψηλότερο επίπεδο από πέρυσι (48,6 μονάδες τον Οκτώβριο του 2016, **Δ11**). Σύμφωνα με τα στοιχεία του δείκτη, η ανάπτυξη του μεταποιητικού τομέα υποστηρίχθηκε από την αυξημένη ζήτηση, τόσο από την εσωτερική αγορά, όσο και από την εξωτερική, γεγονός το οποίο οδήγησε σε ενίσχυση των νέων παραγγελιών και σε αύξηση της απασχόλησης, όμως ταυτόχρονα, καταγράφηκε επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης της παραγωγής.

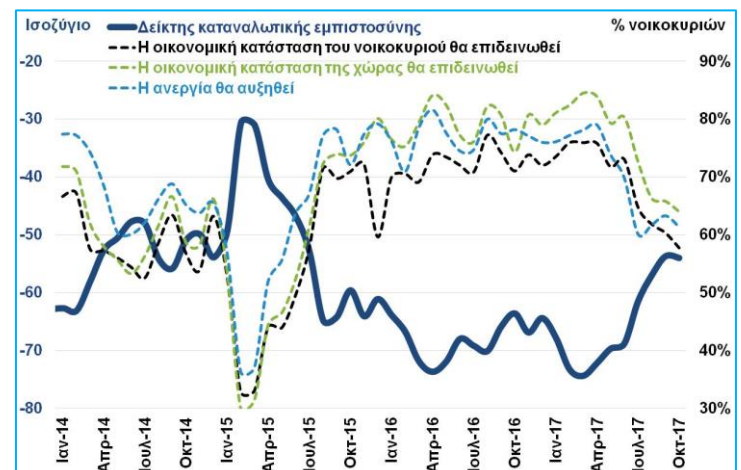
Δ10: Δείκτης οικονομικού κλίματος και επιχειρηματικές προσδοκίες στους βασικούς κλάδους (EE - DG ECFIN και IOBE, Οκτ. 2017)

Δ11: Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών στη μεταποίηση (PMI) και μεταβολή του δείκτη παραγωγής στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών (Markit, Οκτ. 2017, ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2017)

Δ12: Καταναλωτική εμπιστοσύνη και εκτιμήσεις νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση, τη γενική κατάσταση της χώρας και την ανεργία (EE - DG ECFIN και IOBE, Οκτ. 2017)

Στις κατασκευές, η επιδείνωση των επιχειρηματικών προσδοκιών είναι εντονότερη και οφείλεται κυρίως στις αρνητικές εκτιμήσεις για το πρόγραμμα εργασιών, ενώ οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για την εξέλιξη της απασχόλησης παρέμειναν σχεδόν αμετάβλητες.

Στο λιανικό εμπόριο, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων ενισχύονται ελαφρά τον Οκτώβριο του 2017, καθώς οι εκτιμήσεις τους για τις τρέχουσες πωλήσεις εμφανίζονται ιδιαίτερα βελτιωμένες, όπως επίσης και οι προβλέψεις τους για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη τους. Ταυτόχρονα, οι προσδοκίες για την πορεία της απασχόλησης σταθεροποιούνται, με το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων (81%) να εκτιμά ότι η απασχόληση θα παραμείνει αμετάβλητη το επόμενο 3μηνο.

Στις υπηρεσίες, οι επιχειρηματικές προσδοκίες τον Οκτώβριο του 2017 παρέμειναν σχεδόν αμετάβλητες σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα ζήτηση και τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της κινούνται θετικά, ενώ το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει μείωση της απασχόλησης αυξάνεται στο 14%, από 11% τον προηγούμενο μήνα, την ώρα που το ποσοστό αυτών που εκτιμά άνοδο της απασχόλησης παρέμεινε αμετάβλητο στο 12%.

Από την πλευρά των καταναλωτών, ο δείκτης εμπιστοσύνης παρουσίασε μικρή κάμψη τον Οκτώβριο του 2017 και διαμορφώθηκε στις -54 μονάδες, από -53,7 τον προηγούμενο μήνα και -63,6 τον Οκτώβριο του 2016. Οι εκτιμήσεις των νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση και τη γενικότερη οικονομική κατάσταση δεν μεταβάλλονται σημαντικά, ενώ σταδιακή αποκλιμάκωση εμφανίζει το ποσοστό των νοικοκυριών που εκτιμούν ότι η ανεργία θα αυξηθεί (Δ12). Πιο αναλυτικά, το ποσοστό των νοικοκυριών που προβλέπει ότι τα οικονομικά του θα επιδεινωθούν περιορίζεται τον Οκτώβριο του 2017 στο 58%, από 60% τον προηγούμενο μήνα, ενώ το ποσοστό αυτών που εκτιμούν ότι η ανεργία θα αυξηθεί, διαμορφώθηκε στο 61%, από 63% τον προηγούμενο μήνα. Την ίδια ώρα, οι καταναλωτές εμφανίζονται περισσότερο απαισιόδοξοι, σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο του 2017, αναφορικά με την

αποταμίευση και τις αγορές τους καθώς το 89% αυτών προβλέπει μείωση της αποταμίευσης, ενώ μόλις το 4,5% δηλώνει ότι θα προβεί σε σημαντικές αγορές το επόμενο 12μηνο.

Λιανικό εμπόριο: Σε θετικό έδαφος για πέμπτο συνεχόμενο μήνα κινήθηκε τον Αύγουστο του 2017 ο όγκος λιανικών πωλήσεων πλην καυσίμων, καταγράφοντας άνοδο +0,3% σε ετήσια βάση, έναντι πτώσης -1% τον Αύγουστο του 2016. Ο ρυθμός αύξησης, ωστόσο, παρουσιάζει αποδυνάμωση σε σύγκριση με τους προηγούμενους μήνες (+3,2% τον Ιούλιο του 2017 και +2,4% το 1^ο εξάμηνο του 2017), κυρίως λόγω της πτώσης του όγκου λιανικών πωλήσεων στα καταστήματα ειδών διατροφής (-1,3% τον Αύγουστο του 2017, έναντι αύξησης +1,3% τον Ιούλιο του 2017 και +1,5% το 1^ο εξάμηνο του 2017). Αντίθετα, στις υπόλοιπες κατηγορίες καταστημάτων ο όγκος λιανικών πωλήσεων εμφάνισε θετικές μεταβολές, ιδίως στα καταστήματα βιβλίων, ειδών τεχνολογίας κλπ (+7,5%), επίπλων (+3%) και φαρμακευτικών και καλλυντικών προϊόντων (+3%). Συνολικά, κατά το διάστημα Ιαν – Αυγ 2017, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων πλην καυσίμων εμφανίζει αύξηση +2,2%, έναντι μείωσης -0,6% το αντίστοιχο διάστημα το 2016, με όλες τις κατηγορίες καταστημάτων να εμφανίζουν άνοδο, εκτός από τα εξειδικευμένα καταστήματα τροφίμων (οπωροπωλεία, ιχθυοπωλεία, ζαχαροπλαστεία, αρτοποιεία κλπ), όπου ο όγκος πωλήσεων μειώθηκε κατά -2,8%, ενώ στα καύσιμα σημειώθηκε πτώση -2,1% (Δ13).

Δ13: Δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο κατά κατηγορία καταστημάτων (ΕΛΣΤΑΤ, Αυγ. 2017)

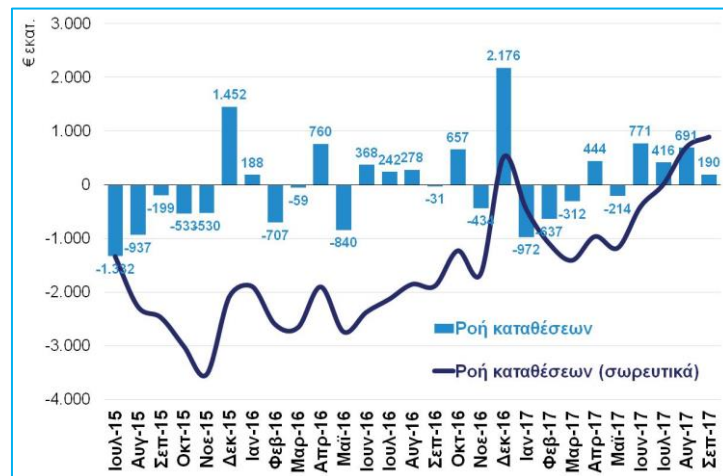

Χρηματοδότηση και καταθέσεις: Παρά τις αυξημένες φορολογικές υποχρεώσεις των νοικοκυριών, οι καταθέσεις τους σημείωσαν άνοδο για τέταρτο συνεχόμενο μήνα σημειώσαν τον Σεπτέμβριο του 2017, παρουσιάζοντας μηνιαία ροή +€190 εκατ., ενώ πλέον έχει υπερκαλυφθεί η εκροή που σημειώθηκε από τον Ιούλιο του 2015, όταν επιβλήθηκαν τα capital controls, καθώς η σωρευτική μεταβολή είναι θετική κατά +€894 εκατ. (**Δ14**). Οι καταθέσεις των επιχειρήσεων παρουσίασαν επίσης αύξηση (+€416 εκατ. μηνιαία ροή), ενισχύοντας την ανοδική τάση που παρουσιάζει το υπόλοιπό τους από τον Ιούλιο του 2015 και μετά, γεγονός στο οποίο έχει συμβάλει η αυξανόμενη χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών (**Δ15**).

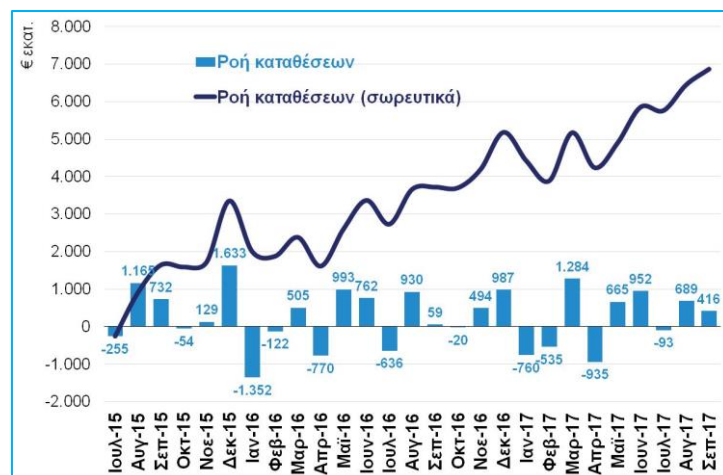
Ωστόσο, το σύνολο των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητο στα €122,6 δισ. τον Οκτώβριο του 2017 σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, καθώς η αύξηση των καταθέσεων νοικοκυριών και επιχειρήσεων αντισταθμίστηκε από εκροή καταθέσεων ύψους -€584 εκατ. από ασφαλιστικές επιχειρήσεις και ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης.

Αναφορικά με τη χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα, τον Σεπτέμβριο του 2017, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής διαμορφώθηκε στο -0,8% από -0,9% τον προηγούμενο μήνα, με τον ρυθμό ετήσιας μεταβολής των δανείων προς επιχειρήσεις να διαμορφώνεται σε +0,1%, των καταναλωτικών δανείων σε -0,5% και των στεγαστικών δανείων σε -2,9% (**Δ16**).

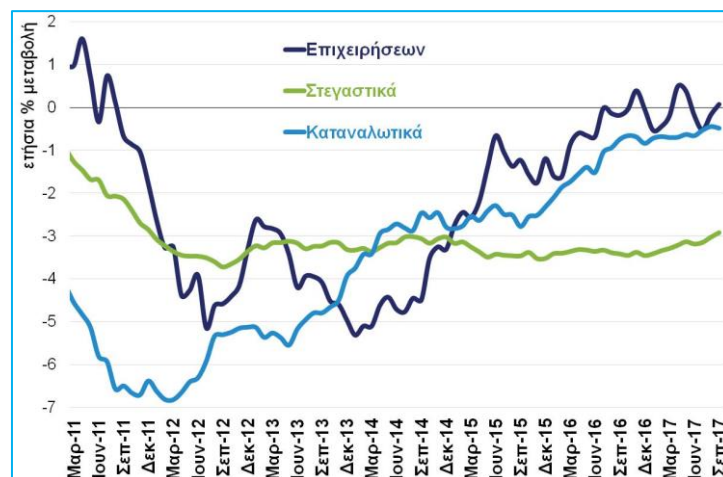
Δ14: Ροή καταθέσεων νοικοκυριών
(Τράπεζα της Ελλάδος, Σεπ. 2017)

Δ15: Ροή καταθέσεων επιχειρήσεων
(Τράπεζα της Ελλάδος, Σεπ. 2017)

Δ16: Χρηματοδότηση επιχειρήσεων και νοικοκυριών – ετήσια % μεταβολή (Τράπεζα της Ελλάδος, Σεπ. 2017)

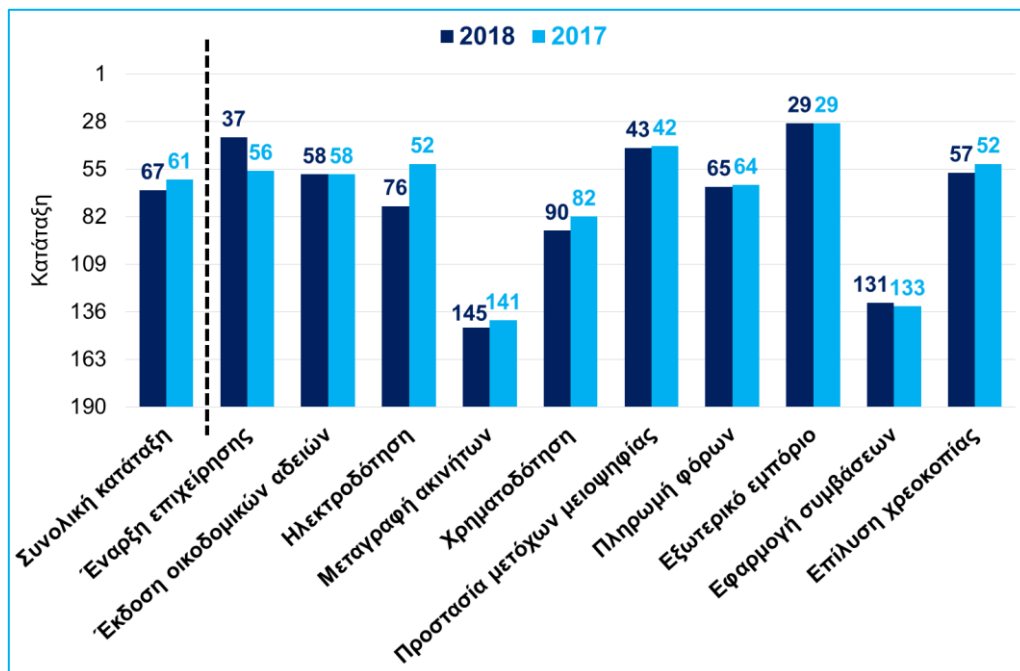

Έκθεση Doing Business 2018: Πτώση έξι θέσεων σημείωσε η Ελλάδα στην κατάταξη της Παγκόσμιας Τράπεζας «Doing Business 2018», με τις διαδικασίες μεταγραφής ακινήτων, την εφαρμογή των συμβάσεων, την πρόσβαση σε χρηματοδότηση και την πληρωμή φόρων να παραμένουν για το 2018 οι περισσότερο προβληματικοί παράγοντες στο επιχειρείν (**Δ17**). Πιο αναλυτικά, με βάση τη συνολική κατάταξη μεταξύ 190 χωρών για το 2018, η Ελλάδα υποχώρησε στην 67η θέση από την 61η θέση πέρυσι. Σύμφωνα με την έκθεση, η Ελλάδα βελτίωσε σημαντικά τις διαδικασίες έναρξης επιχείρησης, μέσω της δημιουργίας του ενιαίου φορέα κοινωνικής ασφάλισης, ανεβαίνοντας από την 56η θέση στην 37η στον σχετικό δείκτη. Έτσι, για την έναρξη επιχείρησης απαιτούνται πλέον 4 διαδικασίες, αντί 5 πέρυσι, και 12,5 ημέρες, αντί 13 πέρυσι. Παρόλα αυτά, στους υπόλοιπους επιμέρους δείκτες καταγράφεται επιδείνωση, ιδίως στις διαδικασίες ηλεκτροδότησης, ή στασιμότητα. Συγκεκριμένα, η θέση της χώρας παρέμεινε η ίδια (58η) στις διαδικασίες έκδοσης οικοδομικών αδειών, με τις απαιτούμενες διαδικασίες να ανέρχονται στις 18 και τον χρόνο έκδοσης στις 124 ημέρες. Αμετάβλητο παρέμεινε επίσης το κόστος και ο χρόνος πραγματοποίησης εισαγωγών και εξαγωγών, με τη σχετική κατάταξη (29η) να αποτελεί την καλύτερη επίδοση συγκριτικά με τους υπόλοιπους υποδείκτες.

Σε κάθε περίπτωση, οι χειρότερες επιδόσεις της Ελλάδας εξακολουθούν να επικεντρώνονται στην εφαρμογή συμβάσεων, με τον μέσο χρόνο που απαιτείται για την επίλυση μιας διαφοράς να ανέρχεται στις 1.580 ημέρες, όπως επίσης και στη μεταγραφή ακινήτων, όπου η βαθμολογία της Ελλάδας με κριτήριο το κόστος, τον χρόνο, την ποιότητα των διαδικασιών καταγραφής και διαχείρισης γης και ακινήτων, είναι εξαιρετικά χαμηλή. Ιδιαίτερα χαμηλή επίδοση συνεχίζει να έχει η χώρα μας και σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότηση, η οποία αγγίζει ζητήματα όπως την ισχύ ενός ενεχύρου και την αντιμετώπιση των πιστωτών στις πτωχευτικές διαδικασίες.

Σημειώνεται ότι στην πρώτη πεντάδα της κατάταξης βρίσκονται η Νέα Ζηλανδία, η Σιγκαπούρη, η Δανία, η Κορέα και το Χονγκ Κονγκ. Την Ελλάδα φέτος προσπέρασαν οι χώρες Μπρουνέι, Αζερμπαϊτζάν, Τουρκία, Κόστα Ρίκα, Μογγολία και Μπαχρέιν κυρίως λόγω μεταρρυθμίσεων που υιοθέτησαν στην ίδρυση επιχειρήσεων, την έκδοση οικοδομικών αδειών και τη μεταβίβαση ακινήτων με μειωμένους φόρους, την αντιμετώπιση ενεχύρων, τη λειτουργία εύχρηστων μητρώων ενεχύρων και την ενίσχυση του ρόλου των πιστωτών, την πληρωμή φόρων και την προστασία μετόχων μειοψηφίας.

Δ17: Κατάταξη Ελλάδας στην έκθεση Doing Business (Παγκόσμια Τράπεζα, Doing Business 2018)

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

€368 δισ.
67% συνόλου*

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

€60 δισ.
51% συνόλου*

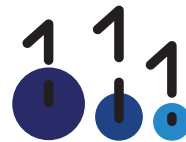
ΠΩΛΗΣΕΙΣ

€62 δισ.
43% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ

€2,4 δισ. **
30% συνόλου**

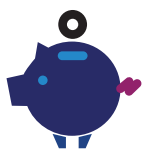
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

190.000
11% συνόλου ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ

€4,8 δισ.
20% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

€2,1 δισ.
20% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ

€0,8 δισ.
29% συνόλου****

* 20.500 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2015 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

** σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει. Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων
και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
T: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation
of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh
B-1000 Bruxelles
M: +32 (0) 494 46 95 24
E: sevbrussels@proximus.be

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

